

PROGRAMUL de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2016-2020

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cadrul național de politici în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor

Programul de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2016-2020 (în continuare - Programul) este elaborat în contextul realizării Obiectivului general al Pilonului I: *Dezvoltarea infrastructurii infocomunicaționale și îmbunătățirea accesului pentru toți* din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr.857 din 31 octombrie 2013.

În sensul prezentului Program și luînd în considerație nivelul actual de dezvoltare al sectorului de comunicații electronice în Republica Moldova, noțiunea „*acces în bandă largă*” este definită conform Recomandării I.113 al Sectorului de Standardizare al UIT ca „*capacitatea de transmisiune mai mare decît cea a fluxului primar ISDN, la 1,5 sau 2,0 Mbps*”.

2. Situația curentă privind asigurarea accesului în bandă largă

Pentru asigurarea accesului în bandă largă furnizorii de rețele de comunicații electronice utilizează diverse tehnologii de transmisiuni date. Printre acestea se enumeră tehnologiile bazate pe rețele de cablu (xDSL, FTTx, DOCSIS) sau pe rețele de radioacces (UMTS/HSPA, LTE, Wi-Fi.). Densitatea înaltă a populației și relieful țării sunt factori favorabili pentru implementarea acestor rețele.

Conform Raportului anual al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației „Evoluția pieței de comunicații electronice în anul 2015”, la finele anului 2015, numărul total al abonaților la serviciile de acces la Internet fix a constituit 534,4 mii, ceea ce corespunde unei rate de penetrare de 15,0%. Acest indicator este mai mare decît cel înregistrat în Ucraina (9,3%) și media pe CSI (13,1), însă mai mic decît cel din România (18,5%) și media pe UE (28,6%).

Cele mai utilizate tehnologii pentru accesul la Internet la puncte fixe au fost tehnologiile FTTx (prin cablu optic) și xDSL (prin cablu de cupru). În anul 2015 numărul abonaților conectați la Internet în baza tehnologiilor FTTx a crescut cu 11,3% și a constituit 289,2 mii, iar numărul abonaților conectați în baza tehnologiilor xDSL a scăzut cu circa 4% și a constituit 203,4 mii. În același timp a crescut cu 10% numărul conexiunilor prin cablu coaxial ajungînd la circa 39,4 mii (Figura 1).

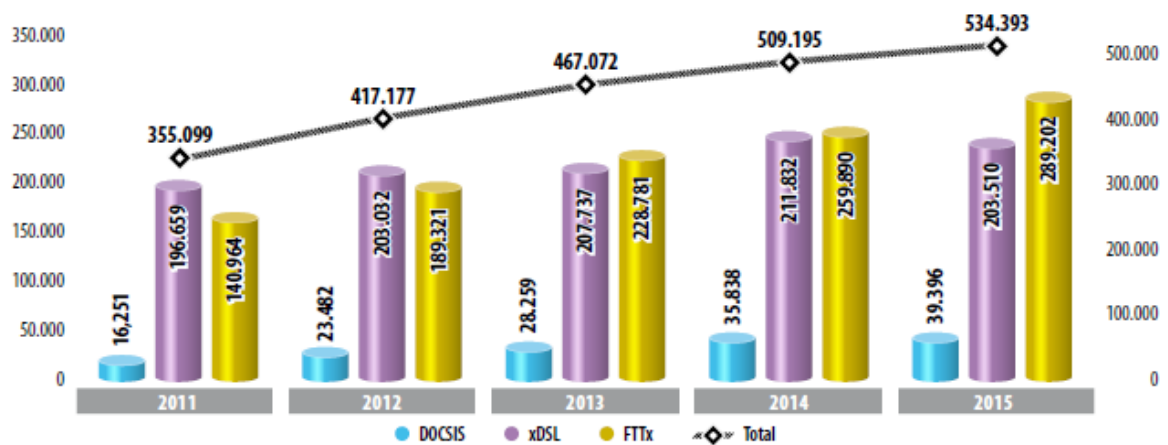

Figura 1. Numărul abonaților la serviciile de acces la Internet fix, în funcție de tehnologia utilizată

Creșterea cotei conexiunilor prin FTTx a fost cauzată de expansiunea acestor tipuri de rețele în zonele rurale și urbane ale republicii și de substituirea conexiunilor xDSL cu conexiuni FTTx. Substituirea conexiunilor este determinată de avantajele tehnologice ce le oferă tehnologia FTTx, unde viteza de transmisiune a datelor poate atinge cote de 1-10 Gbps, iar viteza de transmisiune a datelor prin xDSL -(maxim 24 Mbps) este limitată tehnologic și depinde de calitatea rețelei de cablu și de distanța pînă la abonat.

O creștere semnificativă începînd cu anul 2011 o înregistrează și conexiunile prin tehnologia DOCSIS. Creșterea este favorizată prin faptul că furnizorii rețelelor TV cablu oferă abonaților pachete de servicii Triple Play, ce includ acces la Internet, telefonie fixă și programe audiovizuale la prețuri mai avantajoase decît serviciile prestate prin tehnologiile xDSL și FTTx. Tehnologia DOCSIS asigură viteze mari de transmisiune a datelor - de pînă la 42,88 Mbps, iar versiunea EuroDOCSIS 3.0 a acestei tehnologii – pînă la 400 Mbps.

Cu referință la viteza conexiunilor la Internet la puncte fixe, datele agregate prezentate de ANRCETI arată că, în anul 2015 cea mai importantă creștere a fost înregistrată în segmentul conexiunilor care permit viteze cuprinse între 30 și 100 Mbps constituind 46%, 34% - conexiuni cu viteze cuprinse între 10 și 30 Mbps, 10% - de viteze cuprinse între 2 și 10 Mbps, iar restul – 4% de viteze de pînă la 2 Mbps (Figura 2).

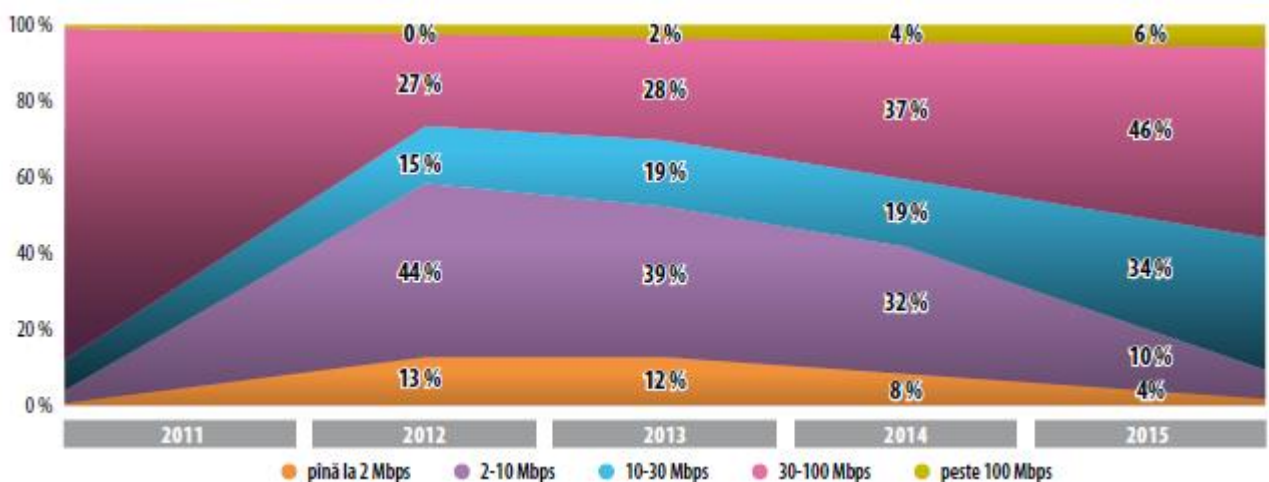

Figura.2 Structura abonaților la serviciile de Internet fix, în funcție de viteza de acces la Internet

În anul 2015, pe piața de acces la Internet în bandă largă la punct fix au activat 77 furnizori. Cele mai mari cote de piață, în funcție de numărul de abonați, fiind deținute de către S.A. „Moldtelecom” (65,3%), „Starnet” S.R.L. (20,7%) și „Sun Communications” S.R.L. (6,6%), iar ceilalți furnizori au împărțit împreună o cotă de piață de 7,4% (Figura 3).

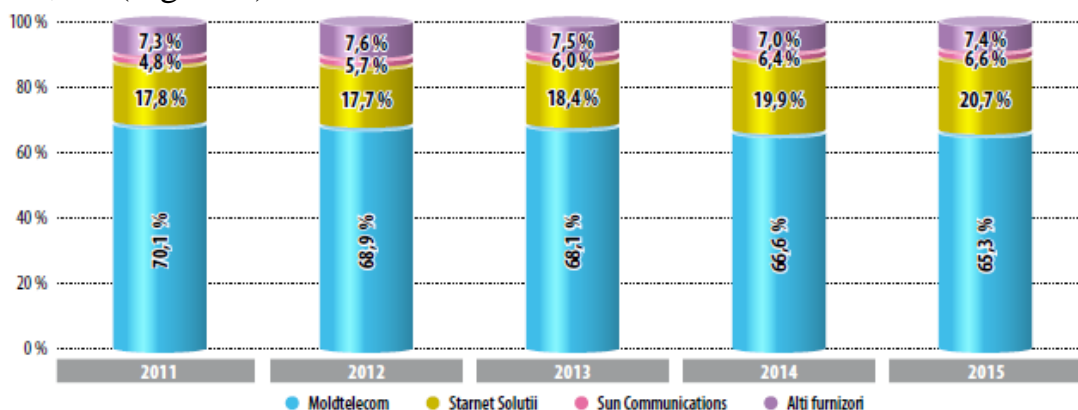

Figura 3. Cotele de piață ale furnizorilor, în funcție de numărul de abonați

Conform datelor statistice prezentate de furnizori către ANRCETI, 60,5% din numărul total de abonați la serviciile de acces la Internet în bandă largă la puncte fixe sunt domiciliați în localități urbane și 39,5% - în localități rurale. La finele anului 2015, rata de penetrare a acestor servicii, raportată la 100 de gospodării casnice, în mun. Chișinău, unde sunt domiciliați mai bine de 41,3% din numărul total al abonaților la serviciile în cauză, a constituit 79%, pe când în mediu pe țară acest indicator a constituit 44,58%. Accesul la Internet în bandă largă prin tehnologia xDSL este disponibil în 1181 localități, în care locuiesc peste 93% din populația țării, iar prin tehnologia FTTx - în 595 localități. Dominarea tehnologiei FTTx în zona urbană este determinată de faptul, că datorită concentrării înalte a populației, costurile pentru conectarea abonaților sunt mai mici, decât în zona rurală, unde din punct de vedere economic este mai fezabilă conectarea abonaților prin tehnologia xDSL, care utilizează liniile telefonice de abonat existente. Din motivul că dispune de o rețea magistrală dezvoltată, în zona rurală, S.A. „Moldtelecom” practic nu întâmpină concurență la furnizarea serviciilor de acces fix în bandă largă din partea altor furnizori ai acestor servicii, deoarece furnizorii respectivi activează preponderent în zona urbană. De rețele magistrale dezvoltate de fibră optică dispun, de asemenea S.A. „Orange Moldova” și S.A. „Moldcell”. Un concurent potențial al S.A. „Moldtelecom” ar putea deveni furnizorii serviciilor TV cablu, însă conform datelor ANRCETI, doar în 8 localități (dintre care doar 2 sunt rurale) prin rețelele de televiziune prin cablu sunt furnizate serviciile de acces fix în bandă largă. Factorul de bază, care determină această situație este volumul de investiții relativ mare necesar pentru modernizarea rețelelor de televiziune prin cablu.

Cadrul de reglementare existent nu este ajustat la evoluția tehnologică și cea a pieții, care ar stabili pentru toți furnizorii de rețele publice și/sau servicii de comunicații electronice o procedură unică transparentă și nediscriminatorie de obținere și exercitare a dreptului de acces pe proprietăți și utilizare a infrastructurii fizice în scopul construirii/instalării rețelelor publice de comunicații electronice, precum și de utilizare partajată a infrastructurii asociate. În același timp, odată cu

intrarea în vigoare a Legii nr. 28 din 10.03.2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, a fost creat cadrul legal care stabilește regulile și condițiile în care se realizează accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, demontării, înlocuirii, transferului sau re tehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora, precum și autorizarea acestor activități; utilizarea partajată a elementelor de infrastructură fizică, care pot fi utilizate pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice; utilizarea partajată a elementelor de infrastructură asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

Operatorul istoric, având în gestiune cea mai extinsă și dezvoltată rețea publică de comunicații electronice și infrastructură asociată, aplică diverse practici ce limitează concurența pe segmentul respectiv. Prin urmare, ceilalți furnizorii sunt nevoiți să-și instaleze rețele proprii, fapt care reduce capacitatea acestora de a investi în diversificarea serviciilor furnizate și a micșora costul serviciilor pentru utilizatorul final, pentru a le face mai accesibile. Același obstacol nu permite extinderea activității operatorilor alternativi și celor noi intrați pe piață în orașe mici și sate.

În situația când sunt deja învechite și puțin aplicabile normele tehnice specifice de construire/instalare a rețelelor de comunicații electronice și de amplasare a cablurilor rețelelor de acces din construcțiile noi cu destinație de locuința ori cu funcție de învățământ, financiar-bancară, cu destinație de birouri sau hoteluri, furnizorii alternativi sau noi intrați pe piață instalează rețelele sale, plasând cablurile după cum consideră necesar, neținând cont de aspectul estetic exterior, îngrădind accesul la deservirea altor rețele (inclusiv rețele electrice, de aprovizionare cu apă, gaz și căldură), precum și aducând prejudiciu integrității și aspectului exterior al clădirilor. Normele tehnice în vigoare, fiind elaborate la etapa când exista doar un singur furnizor-monopolist de rețele și servicii publice de comunicații electronice, de asemenea, nu corespund rigorilor pieței liberalizate, pe care activează mai mulți furnizori.

Utilizarea de către furnizori a infrastructurii fizice - părți componente ale diferitor proprietăți (drumuri, căi ferate, rețele electrice, canalizări, rețele de termoficare, apeduct etc.) pentru construirea/instalarea rețelelor de comunicații electronice poate reduce costurile și termenele de dare în exploatare a acestor rețele. Conform estimărilor Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații din România, lucrările civile de canalizație, tubulatură, stâlpi, cabluri înregistrează o contribuție de circa 60%-70% la realizarea costurilor anuale eficiente ale unei rețele de acces de cabluri/fire. În cele mai multe cazuri, infrastructura asociată rețelelor publice de comunicații electronice (piloni, canalizare ș.a.) nu este partajată, ceea ce conduce la o durată extinsă de recuperare a investițiilor și costuri ridicate de întreținere a rețelelor, și, ca urmare, la limitarea posibilităților de dezvoltare tehnologică și la tarife înalte pentru utilizatorii finali. Toate acestea afectează dezvoltarea continuă a comunicațiilor electronice în Republica Moldova și influențează negativ asupra concurenței pe piața serviciilor de comunicații electronice.

În cadrul monitorizării implementării Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007, care a fost realizată de către MTIC de două ori (în semestrul II, anul 2011 și în semestrul II, anul 2012, a se vedea <http://mtic.gov.md/ro/rapoarte-ministerului>), furnizorii de rețele publice și servicii de comunicații electronice au indicat că art.18 din legea în cauză doar declară existența dreptului de acces pe proprietăți pentru construirea/instalarea rețelelor de comunicații electronice și indică necesitatea obținerii acordului scris din partea proprietarului pentru amplasarea rețelei, iar în cazul unui refuz de acces, persoana interesată trebuie să apeleze la instanța de judecată competentă pentru soluționarea cazului. Obținerea și exercitarea dreptului respectiv, prin urmare, rămînea la discreția instanței de judecată, procesele de judecată fiind adesea de durată și tergiversate din diferite motive, iar practica aplicativă în domeniul comunicațiilor electronice se caracterizează prin multiplele abuzuri din partea titularilor dreptului de proprietate și denotă necesitatea de a încuraja dezvoltarea rețelelor publice de comunicații electronice prin stabilirea unui cadru legal adecvat, prin care să fie asigurată o certitudine clară asupra naturii juridice a dreptului de acces pe proprietăți pentru construirea/instalarea rețelelor publice de comunicații electronice și un mecanism clar de obținere și exercitare a acestui drept, care ar permite evitarea abuzurilor. Punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28 din 10.03.2016 urmează să contribuie substanțial la soluționarea problemelor sus-menționate ce țin de acces pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.

Un rol decisiv pentru dezvoltarea serviciilor de acces fix în bandă largă îl au punctele de prezență a rețelei de fibră optică. La finele anului 2015 punctele de prezență ale rețelelor de fibră optică existau în 1040 localități, ceea ce constituie circa 68% din numărul total (1532) de localități. *(cu excepția localităților din Transnistria)*. În același timp, din numărul total de localități cu primării - 917 localități - numai în 42 de localități (4,58%) nu există punct de prezență ale rețelelor de fibră optică. Pe parcursul anilor 2013-2015, în adresa MTIC, au parvenit 15 solicitări din partea autorităților publice locale privind conectarea la rețelele de bandă largă a 18 localități, în care nu există asemenea rețele. Adresările MTIC către furnizorii rețelelor de comunicații electronice nu au soluționat problema conectării, deoarece furnizorii au refuzat conectarea localităților respective din motiv că conform estimărilor acestora, investițiile în crearea rețelelor nu vor putea fi recuperate. Totodată, conform datelor prezentate la solicitarea MTIC de către furnizori, există circa 37406 de cereri de conectare nesatisfăcute.

Serviciile de acces în bandă largă fără fir (radioacces) sunt furnizate de către Î.M. „Orange Moldova” S.A., Î.M.„Moldcell”S.A. și S.A. „Moldtelecom” prin rețele de comunicații electronice mobile de generația 3 (UMTS) în benzile de frecvență 1900-1980/ 2110-2170 MHz, totodată, S.A. „Moldtelecom” furnizează servicii respective prin rețea de comunicații electronice de generația a 3-a în banda de frecvențe 900-905/945-950 MHz. De asemenea, Î.M. „Orange Moldova” S.A., Î.M. „Moldcell” S.A. furnizează serviciile în cauză prin rețele de comunicații electronice mobile de generația a 4-a în standard IMT (LTE) în benzile de frecvență 791-

821/832-862 MHz, 1710-1785/1805-1880 MHz și 2500-2690 MHz și S.A. „Moldtelecom” în banda 1710-1785/1805-1880 MHz.

Tehnologia WCDMA/CDMA2000 oferă viteza conexiunii către abonat pînă la 3,6 Mbps, HSPA/HSPA+ - pînă la 42 Mbps, iar tehnologia LTE - pînă la 100 Mbps și mai mult. Accesul la Internet a utilizatorului poate fi realizat în aceste rețele sau prin terminal mobil (telefon mobil, smartphone, tabletă, notebook cu modem încorporat), sau prin calculator sau alt tip de terminal, la care este conectat un modem (UMTS/HSPA sau LTE).

Conform datelor prezentate de cei trei furnizori de telefonie mobilă, la data de 31.12.2015, acoperirea teritoriului țării cu semnal radio provenit din rețelele 3G, S.A. „Orange Moldova” avea o rată de acoperire cu semnal de 99,00%, S.A. „Moldtelecom” – de 94,20% și S.A. „Moldcell” – de 77,71% (Figura 4).

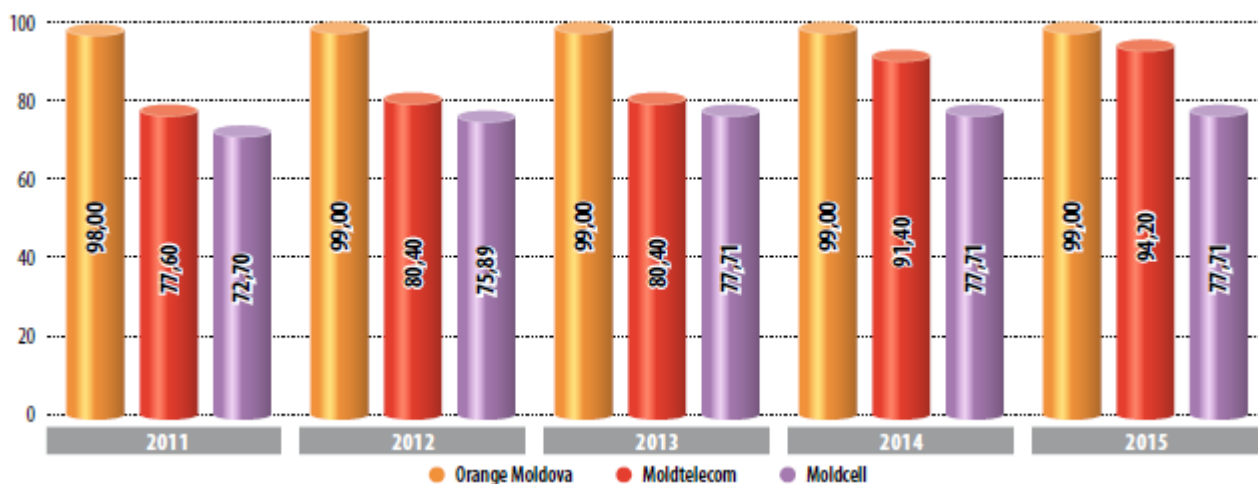

Figura 4. Rata de acoperire a teritoriului republicii cu rețele 3G (%)

Datele privind acoperirea populației țării cu semnal radio provenit din rețelele 3G arată că în anul 2015 cea mai mare rată de acoperire - de 99% - o avea S.A. „Orange Moldova”, rata înregistrată de S.A. „Moldtelecom” era de 96,7% și de S.A. „Moldcell” - de 62% (Figura 5).

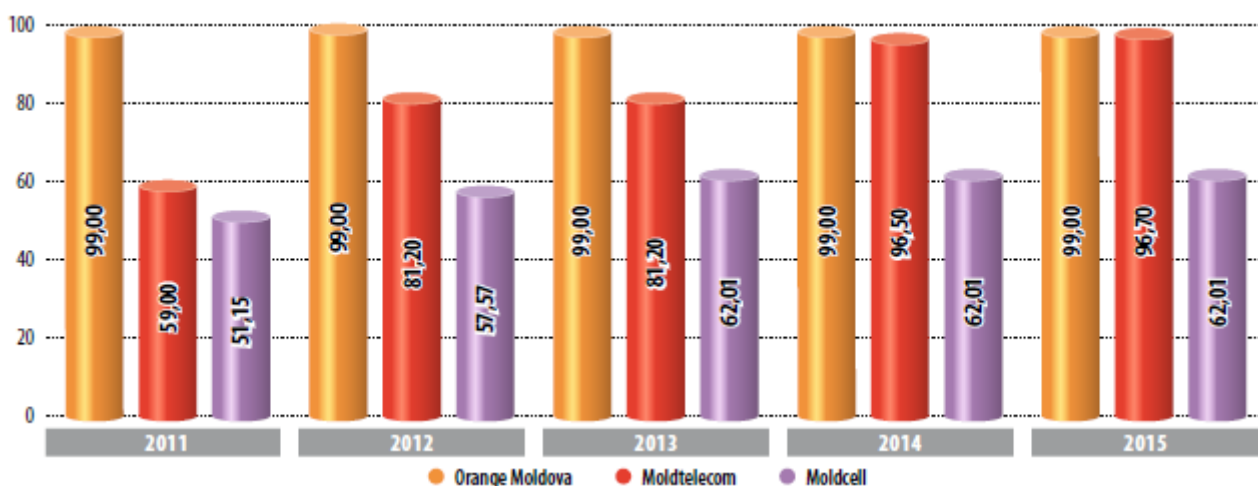

Figura 5. Rata de acoperire a populației republicii cu rețele 3G(%)

În ceea ce privește acoperirea populației republicii cu semnal radio provenit din rețelele 4G/LTE, la finele anului 2015 S.A. „Orange Moldova” aveau o rată de acoperire de 84%, S.A. „Moldcell” – de 29,7%, iar S.A. „Moldtelecom” – 21,1% (Figura 6).

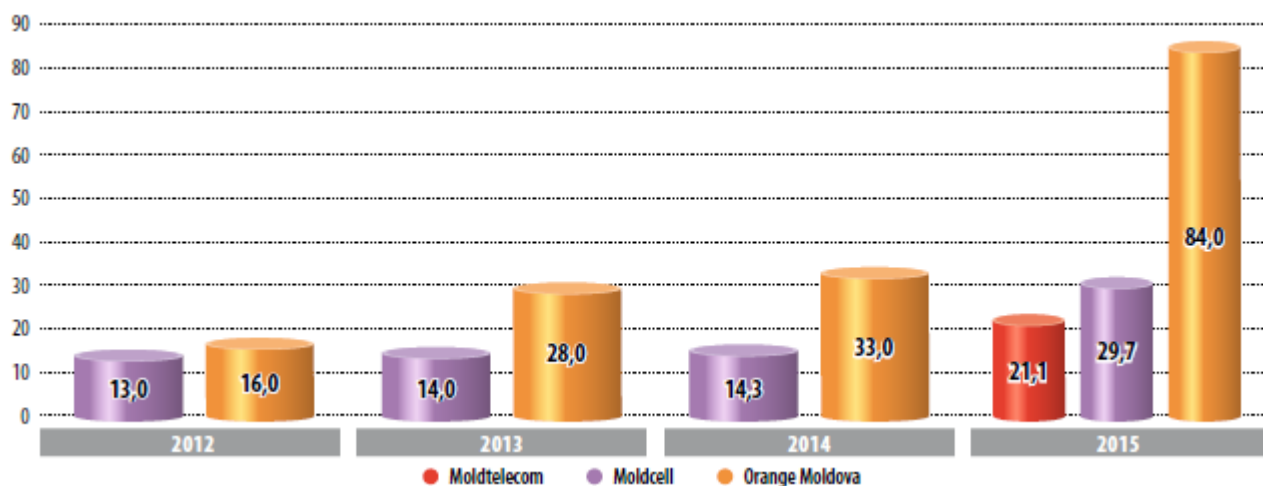

Figura 6. Rata de acoperire a populației republicii cu rețele 4G(%)

În anul 2015 numărul total de utilizatori la serviciile de acces la Internet mobil dedicat (inclusiv prin tehnologia LTE) în Republica Moldova a atins cifra de 1 mln 461 mii, iar rata de penetrare a acestor servicii la 100 de locuitori a constituit 49,4% (Figura 7).

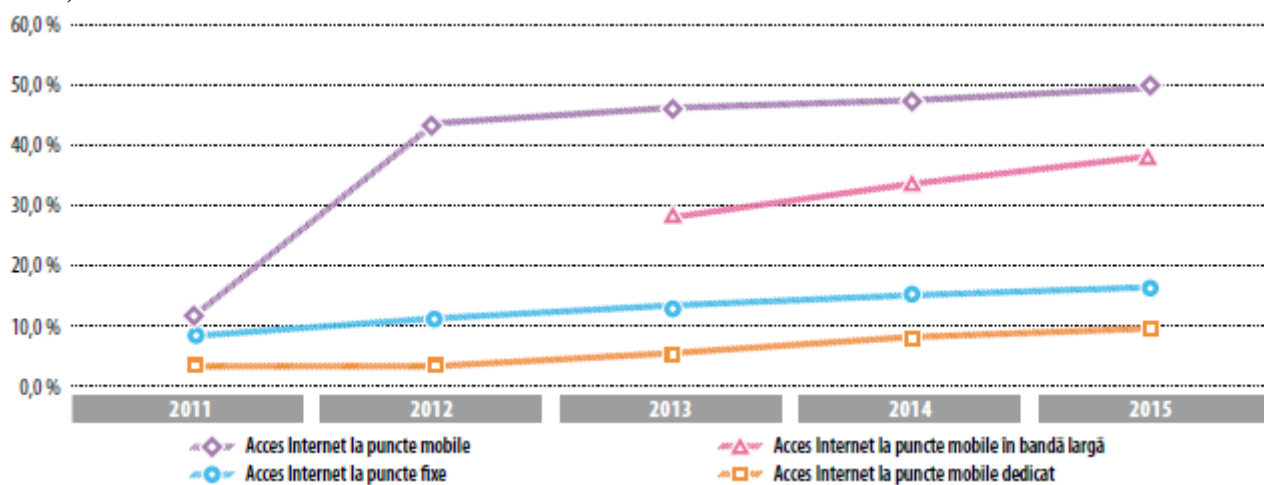

Figura 7. Evoluția ratelor de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil dedicat

Conform datelor ANRCETI, în primele trei luni ale anului 2016 numărul utilizatorilor de Internet mobil prin rețelele 4G a sporit cu 31% și a totalizat 173,6 mii. Astfel, numărul acestora a crescut de 19,3 ori (de la circa 9 mii utilizatori la finele anului 2013) pe parcursul la doar 2 ani și 3 luni. O asemenea creștere vertiginoasă se explică prin extinderea substanțială a acoperirii rețelelor 4G, apariția pe piață a terminalelor la prețuri accesibile (doar de 2-3 ori mai scumpe față de terminalele și modemele 3G) și interesul sporit al utilizatorilor pentru avantajele tehnologiei LTE față de tehnologiile 3G (UMTS/HSPA), în special, pentru viteza

mare de transmitere a datelor. Totodată numărul utilizatorilor de Internet mobil prin rețelele 4G rămâne încă mic în comparație cu numărul utilizatorilor de Internet mobil prin rețelele 3G (UMTS/HSPA), care în primele trei luni ale anului 2016 a sporit cu 8,8% și a alcătuit 1 mil. 393 mii utilizatori. Asemenea tendințe se atestă și la nivel global, numărului utilizatorilor LTE în lume la finele anului 2015 atingând cifra de 1,1 miliarde (Figura 8).

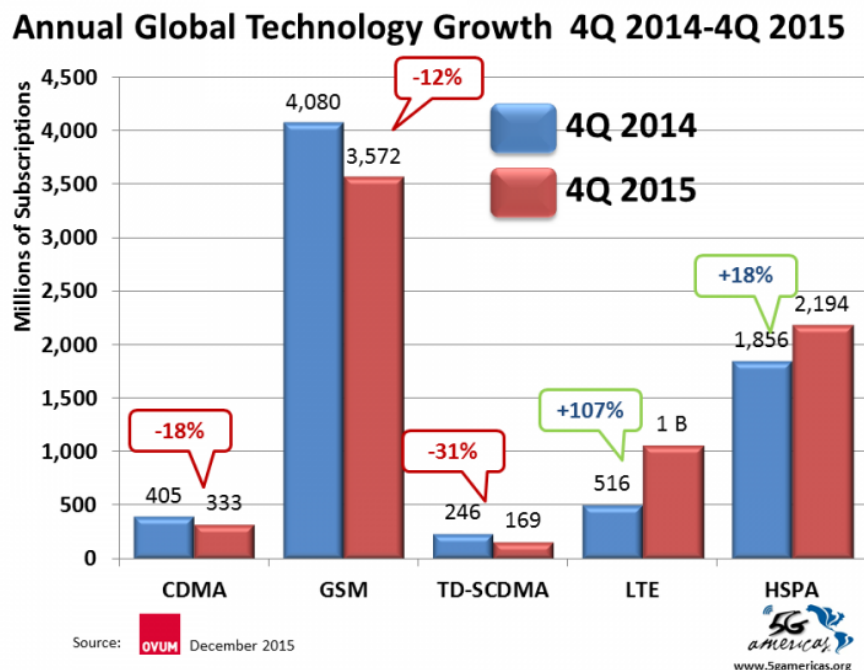

Figura 8. Evoluția numărului de utilizatori LTE, milioane, la nivel global (conform publicației de pe pagina web oficială a asociației sectoriale comerciale „5G Americas” pentru promovarea implementării rețelelor și serviciilor 4G, precum și evoluția acestora către 5G, pe continentul American).

Totodată, în baza datelor prezentate MTIC de către furnizorii de rețele și de servicii de comunicații electronice, s-a constatat că circa 90% de localități sunt acoperite cu rețele de comunicații mobile de bandă largă a cel puțin 2 furnizori de aceste rețele, iar 16 localități rurale nu sunt acoperite cu rețele de comunicații mobile de bandă largă a nici unui din cei 3 furnizori.

La finele anului 2015, S.A. „Orange Moldova”, S.A. „Moldcell”, „Starnet” S.R.L, precum și alți furnizori, în total 22, furnizează servicii de radioacces în bandă largă prin tehnologia Wi-Fi, care oferă viteza conexiunii spre utilizator până la 54 Mbit/s. Aceste servicii erau furnizate atât contra plată, cât și gratuit, în 39 de localități din țară, dintre care 8 localități din zona rurală. Cele cu acces gratuit sunt instalate în locuri publice (parcuri, gări, stații auto etc.). În anul 2015, conform datelor Î.S. „Centrul Național pentru Frecvențe Radio”, în Republica Moldova a fost înregistrată funcționarea a 11097 puncte de acces Wi-Fi, din care majoritatea erau concentrate în mun. Chișinău (6711 puncte de acces) și în mun. Bălți (436 puncte de acces). Punctele de acces Wi-Fi funcționează în benzile 2400-2483,5 MHz 5470-5725 MHz și au o rază de deservire, în funcție de puterea echipamentului utilizat, de circa 50 – 200 m. Conform datelor ANRCETI, la finele anului 2015 prin această tehnologie erau conectați 783 abonați.

Conform Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020 elaborat de MTIC, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.116 din 11.02. 2013, cu modificările ulterioare, ANRCETI pe parcursul lunii august 2014 a eliberat prin încredințare directă S.A.“Orange Moldova”, S.A.”Moldcell”, și S.A. „Moldtelecom” licențe pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din benzile de frecvențe 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz. Ulterior, în noiembrie 2015 în urma concursului, ANRCETI a eliberat Î.M.”Orange Moldova”S.A. încă o licență pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe 800 MHz și o licență pentru dreptul de utilizare a resurselor de spectru radio din banda de frecvențe e900 MHz.

Aceste licențe au fost acordate în regim de neutralitate tehnologică. Aceasta înseamnă că furnizorul de rețea poate să aleagă la discreția sa tehnologia care îl satisface mai mult. Aplicarea principiului de neutralitate tehnologică asigură dezvoltarea continuă a rețelelor și furnizarea serviciilor de comunicații electronice mobile de bandă largă către utilizatori. Ca rezultat - în unele și aceleași benzi de frecvențe deja coexistă pașnic 2 tehnologii – una de voce (2G- GSM) și altă tehnologie de transfer date (3G, 4G) și acces la Internet de bandă largă.

Asigurarea accesului la Internet în bandă largă în zona rurală poate fi efectuat utilizând tehnologiile de acces fără fir, care permit conectarea unui număr considerabil de abonați dispersați pe un teritoriu relativ mare.

Acces în bandă largă la puncte fixe nu este în concurență directă cu accesul fix, fiind complementar acestuia, deoarece are limitări la trafic, iar viteza conexiunii depinde de distanță față de stație și numărul utilizatorilor deserviți concomitent de aceasta. Radio accesul substituie accesul fix în cazurile când în localitatea respectivă nu există posibilitatea de conectare a utilizatorului prin acces fix, când utilizatorul frecvent își schimbă domiciliul (și respectiv, nu ar putea respecta termenii contractului pentru acces fix), sau atunci când prețul abonamentului pentru acces în bandă largă la punct fix este prea mare în comparație cu puterea de cumpărare a utilizatorului, care în cazul respectiv optează pentru o ofertă de acces cu limitări, dar mai accesibilă din punct de vedere financiar.

3. Analiza SWOT

Pentru structurarea analizei situației actuale și identificarea problemelor ce țin de dezvoltare și de acces în bandă largă, a fost elaborată analiza SWOT (puncte forte, puncte slabe, oportunități și pericole). Este necesar de menționat faptul că, pe de o parte, analiza SWOT se bazează pe o evaluare a situației curente, pe de altă parte, a fost luată în considerare o arie largă a sectorului TIC, deoarece dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice depinde de mai mulți factori, cum ar fi, de exemplu, situația economică din țară, cadrul normativ, investițiile în ramură, concurența pe acest segment.

Puncte forte:	Puncte slabe:
a) capacitatea de adaptare rapidă la procesele de schimbare în sectorul TIC; b) atenția sporită a autorităților și instituțiilor de stat față de sectorul TIC;	a) costuri semnificative pentru dezvoltarea rețelelor de acces la Internet în bandă largă; b) serviciile electronice sînt în afara topului

<ul style="list-style-type: none"> c) existența unei infrastructuri de comunicații electronice relativ moderne în țară; d) resurse umane cu un potențial de pregătire înalt; e) disponibilitatea de asistență (inclusiv financiară) a organismelor financiare. 	<ul style="list-style-type: none"> preferințelor cetățenilor Republicii Moldova; c) conținutul modest al paginilor web autohtone; d) lipsa concurenței pe acest segment în localitățile rurale; e) lipsa unui cadru de reglementare coerent; f) decalaj semnificativ privind adoptarea și utilizarea TIC în localitățile urbane și cele rurale; g) acces limitat la bucla locală și infrastructura asociată a furnizorului istoric.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> a) edificarea unei societăți informaționale bazate pe cunoștințe; b) crearea locurilor noi de muncă; c) eficientizarea activității instituțiilor statului în raport cu cetățenii și mediul de afaceri; d) furnizarea serviciilor electronice avansate; e) un nivel mai înalt și calitativ de comunicare pentru cetățeni; f) dezvoltarea comerțului electronic; h) aplicarea pe scară largă a TIC în toate sectoarele economiei. 	<ul style="list-style-type: none"> a) riscul nerecuperării investițiilor în localitățile rurale; b) capacitatea scăzută de cumpărare a populației; c) instabilitate politică și schimbarea priorităților; d) creșterea numărului de infracțiuni informatice; e) valorificarea inadecvată a mijloacelor financiare.

III. IDENTIFICAREA PROBLEMEI

5. Ca urmare a analizei efectuate în capitolul I, pot fi identificate următoarele probleme de bază, a căror soluționare este necesară pentru realizarea Obiectivului general al Pilonului I: Dezvoltarea infrastructurii infocomunicaționale și îmbunătățirea accesului pentru toți din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.857 din 31 octombrie 2013:

1) Disponibilitatea redusă a accesului fix și mobil în bandă largă în zona rurală (lipsa acoperirii rețelelor mobile de bandă largă și/sau existența cererilor nesatisfăcute de conectare din partea locuitorilor mai multor localități în care nu există posibilitatea conectării la rețelele fixe de bandă largă).

2) Ponderea înaltă a conexiunilor de bandă largă, care nu pot asigura viteze de transmisiune a datelor mai mari de 24 Mbps.

3) Dificultatea utilizării infrastructurii fizice, obținerii accesului pe proprietăți și utilizării partajate a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice

IV. OBIECTIVELE SPECIFICE ALE PROGRAMULUI

6. Obiectivul principal al Programului este dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și îmbunătățirea accesului pentru toți (atingerea către finele anului 2020 a unei rate de penetrare a accesului fix la Internet în bandă largă de cel puțin 60% din gospodării, cu viteza de transmisiune a datelor de cel puțin 30 Mbps).

Atingerea obiectivului principal impune realizarea următoarelor obiective specifice:

obiectivul 1: dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și asigurarea disponibilității accesului la aceste rețele în toate localitățile, inclusiv, instalarea punctelor de prezență a fibrei optice în toate localitățile cu primării;

obiectivul 2: modernizarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă astfel încât conexiunea utilizatorului final să asigure viteza de transmisiune a datelor de cel puțin 30 Mbps;

obiectivul 3: asigurarea dreptului de acces pe proprietăți și utilizării partajate a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, precum și a infrastructurii fizice.

V. ACȚIUNILE CE URMEAZĂ A FI ÎNTREPRINSE

7. Pentru realizarea obiectivului specific 1 vor fi implementate următoarele acțiuni:

1) promovarea Programului național de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova pentru anii 2016 – 2020;

2) aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă;

3) efectuarea unui studiu de fezabilitate în vederea elaborării proiectelor tip de parteneriat public-privat;

4) promovarea parteneriatelor public-private în vederea creării rețelelor publice de comunicații electronice în bandă largă;

5) crearea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și punctelor de prezență a rețelei de fibră optică în toate localitățile cu primării, în care nu există aceste rețele;

6) asigurarea cu acoperire a rețelelor de comunicații electronice mobile în bandă largă a tuturor localităților din țară.

Fondul serviciului universal în comunicații electronice și obligațiile de furnizare a serviciului universal de către furnizorul desemnat de autoritatea de reglementare sunt instrumente de asigurare a accesului utilizatorilor la servicii de comunicații electronice (inclusiv de bandă largă) în zonele în care costurile pentru furnizarea serviciilor sunt mai mari decât veniturile, obținute în urma furnizării acestora, iar investițiile în rețele nu pot fi recuperate. Mijloacele Fondului serviciului universal vor fi investite în crearea rețelelor publice de comunicații electronice în bandă largă în zonele respective și pentru compensarea costurilor nete ale furnizării serviciului de acces în bandă largă, care va fi unul din elementele ale serviciului universal.

În alte cazuri, în care investiții în crearea rețelelor de bandă largă nu sînt realizate, chiar dacă beneficiile economice pentru societate depășesc costul (există o

disfuncționalitate a pieței), aceasta situație poate fi depășită prin acordarea ajutorului de stat furnizorilor de rețele de comunicații electronice în scopul creării acestor rețele.

De asemenea, în scopul creării rețelelor publice de comunicații electronice de bandă largă pot fi încheiate, în conformitate cu legislația în vigoare, contracte de parteneriat public-privat dintre autoritățile publice locale din localitățile interesate în disponibilitatea accesului în bandă largă și furnizorii de rețele publice de comunicații electronice. Autoritățile publice locale pot contribui cu încăperi și infrastructura fizică care poate fi utilizată pentru crearea rețelelor, oferirea gratuită a terenurilor, precum și prin alte modalități permise de lege.

8. În vederea realizării obiectivului specific 2 se impune întreprinderea următoarelor acțiuni:

1) diseminarea celor mai bune practici internaționale privind modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu în vederea furnizării accesului în banda largă.

2) modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu de către furnizorii interesați în vederea furnizării accesului în banda largă;

3) transpunerea în cadrul de reglementare național a prevederilor Recomandării Comisiei 2010/572/UE din 20.09.2010 privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (Next Generation Access Networks – NGA).

Modernizarea/retehnologizarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă este condiția de bază pentru sporirea vitezei de transmisiune a datelor, pe care o asigură conexiunea abonatului (așa-numita „ultima milă”). Acest proces depinde de mai mulți factori, precum concurența dintre furnizori, cerințele utilizatorilor, fezabilitatea economică etc. Datele statistice ale ANRCETI confirmă substituirea continue a tehnologiei xDSL prin tehnologia FTTx. Ieftinirea relativă a cablului optic și a echipamentului de rețea și cererea crescândă din partea utilizatorilor finali pentru acces stabil de mare viteză va stimula această tendință și în viitorul apropiat.

O implicare la nivel de politici necesită situația actuală a furnizorilor rețelelor de televiziune prin cablu, care potențial ar putea contribui la dezvoltarea accesului în bandă largă, în special, în zona rurală. Dat fiind faptul că majoritatea covârșitoare a acestora sunt întreprinderi mici și mijlocii (IMM), posibilitățile lor de a lua cunoștință de cele mai bune practici internaționale și cele mai moderne tehnologii ce țin de modernizarea/reutilizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu în vederea furnizării accesului în banda largă, precum și posibilitățile de a investi în acest proces, sunt reduse. Prin urmare, organizarea unor seminare cu tematica respectivă, la care ar participa reprezentanții producătorilor de echipamente și organizațiilor pentru susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, ar putea oferi furnizorilor rețelelor de televiziune prin cablu posibilități reale de dezvoltare, fiindcă diversificarea gamei serviciilor furnizate este unica soluție de a menține abonații în situația presiunii concurențiale puternice din partea IP-televiziunii și televiziunii prin satelit, precum și din partea televiziunii digitale terestre.

Transpunerea în cadrul de reglementare național a prevederilor Recomandării Comisiei 2010/572/UE din 20.09.2010 privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (Next Generation Access Networks – NGA) permite consolidarea certitudinii juridice și promovarea investițiilor, a concurenței și inovării

pe piața serviciilor de bandă largă, în mod particular în tranziția la rețelele de acces de nouă generație (NGA). Atunci când în cadrul procedurilor de analizare a pieței efectuate în temeiul Legii comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15.11.2007 ANRCETI ar considera oportună impunerea de măsuri corective în materie de reglementare, aceasta ar trebui să elaboreze măsurile adecvate pentru a remedia disfuncționalitățile pieței și a atinge obiectivele specificate în documentele naționale de politici.

În situații când fibra optică este implementată în rețeaua de acces în locații virgine (în care nu au fost implementate rețelele fixe), ANRCETI nu va obliga furnizorul cu putere semnificativă pe piață la instalarea suplimentară a unei rețele paralele de cupru în vederea îndeplinirii obligațiilor existente, inclusiv a obligațiilor de serviciu universal, ci va permite furnizarea oricărui produs sau serviciu reglementat existent prin produse sau servicii prin fibră optică, echivalente din punct de vedere funcțional.

9. În vederea atingerii obiectivului specific 3 se impune realizarea următoarelor acțiuni:

1) inventarierea rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată existente, cu marcarea traseelor acestora;

2) crearea sistemului informațional „Harta digitală a infrastructurii” (inventarul detaliat al rețelelor publice de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată);

3) crearea, actualizarea și punerea la dispoziție publicului pe pagina web- oficială a ANRCETI a bazei de date, care va include condițiile de acces pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv de utilizare partajată a infrastructurii fizice, precum și entitatea responsabilă de acordarea dreptului de acces și/sau de utilizare partajată;

4) elaborarea și publicarea contractului tip de acces pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, înlocuirii, transferării sau re tehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora;

5) modificarea cadrului legal și normativ din domeniul urbanismului, infrastructurii drumurilor, căilor ferate, rețelelor de energie electrică, rețele de iluminat, rețelelor de transport electric, rețelelor de apeduct și canalizare, gazoducte în vederea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor de comunicații electronice;

6) elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor maxime pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietățile publice și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice;

7) elaborarea „Normelor tehnice specifice pentru autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele”;

8) elaborarea unui studiu de fezabilitate privind oportunitatea identificării/ creării unui operator de gestionare a infrastructurii asociate (canalizare, piloni etc.);

Identificarea/ crearea (în caz de confirmare a fezabilității) a unei întreprinderii de gestionare a canalizării subterane/ infrastructurii asociate;

9) analiza capacităților existente a canalizării subterane cu eliberarea ulterioară de cablurile învechite sau inefficiente.

Punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28 din 10.03.2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice va simplifica și clarifica procedurile de obținere și exercitare a dreptului de acces pe proprietățile publice sau private și va încuraja dezvoltarea rețelelor publice de comunicații electronice la nivel național și a investițiilor în infrastructură, precum și concurența între furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice.

Pentru punerea în aplicare a prevederilor legii în cauză, urmează ca ANRCETI, care va fi abilitată cu funcții respective de control, să dispună de informații detaliate referitor la rețelele publice de comunicații electronice și referitor la elementele de infrastructură asociată. În acest scop, furnizorii de rețele și servicii publice de comunicații electronice vor prezenta informația în cauză, efectuând, totodată, marcarea traseelor rețelelor sale. În baza informației prezentate, ANRCETI va crea sistemul informațional „Harta digitală a infrastructurii” (inventarul detaliat al rețelelor publice de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată).

Autoritățile administrației publice centrale sau locale, alte instituții publice, precum și orice alte entități care exercită dreptul de administrare asupra imobilelor proprietate publică a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv întreprinderile de stat sau municipale, care au în administrare (gestiune) obiecte de infrastructură tehnico-edilitară, sunt obligate să transmită ANRCETI condițiile de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice, precum și orice modificări și/sau completări ale acestor condiții, precum și o copie a publicației cuprinzând aceste condiții, în termen de 3 zile lucrătoare din data publicării acestora. În baza informațiilor prezentate, ANRCETI va crea, actualiza și pune la dispoziția publicului pe pagina sa web oficială, o bază de date, care va include condițiile de acces pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv de utilizare partajată a infrastructurii fizice, precum și entitatea responsabilă de acordarea dreptului de acces și/sau de utilizare partajată.

De asemenea, întru facilitarea procesului de prezentare a informației care urmează să fie inclusă în baza de date sus-menționată, ANRCETI urmează să elaboreze și publice pe pagina sa web-oficială contractul tip de acces pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, înlocuirii, transferării sau re tehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora.

Punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28 din 10.03.2016 va necesita modificarea cadrului legal și normativ din domeniul urbanismului, infrastructurii drumurilor, căilor ferate, rețelelor de energie electrică, rețele de iluminat, rețelelor de transport electric, rețelelor de apeduct și canalizare, gazoducte în vederea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii în cauză. Totodată va fi necesar de completat Anexa la Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător

nr. 131 din 08.06.2012, în vederea abilitării ANRCETI cu atribuții de control al respectării prevederilor legale privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor de comunicații electronice. Astfel, urmează să fie elaborat un proiect de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, precum și un proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului. Lista completă a actelor normative care urmează să fie modificate și completate va fi elaborată de autoritățile publice interesate.

În vederea neadmiterii stabilirii și aplicării de către entități care exercită dreptul de administrare asupra imobilelor proprietate publică a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, întreprinderile de stat sau municipale care au în administrare (gestiune) obiecte de infrastructură tehnico-edilitară și titularii dreptului de administrare a proprietăților comune, inclusiv din condominiu, a unor tarife nefondate, exagerat de mari, tarifele maxime pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietățile publice și/sau utilizare partajată a infrastructurii fizice se vor stabili în baza unei metodologii de calculare a acestora, elaborată de către Agenție, supusă consultării publice și aprobată de către Guvern.

Autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele, inclusiv a rețelelor interne de acces în bandă largă, coordonarea proiectelor de realizare a traseelor sistematizate cablate și spațiilor tehnologice pentru instalarea echipamentelor și altor elemente de infrastructură a rețelelor interne de acces în bandă largă se va face în baza normelor tehnice specifice, aprobate prin hotărâre de Guvern sau documentelor normative ale organelor administrației publice centrale de specialitate, emise în limitele competenței acestora.

În scopul estimării oportunității identificării/ creării unui operator de gestionare a infrastructurii asociate (canalizare, piloni etc.) în vederea sporirii eficienței utilizării acesteia urmează să fie elaborat unui studiu de fezabilitate respectiv. În baza acestui studiu (în caz de confirmare a fezabilității) va fi creat operatorul în cauză. De asemenea, în scopul sporirii eficienței utilizării canalizării subterane, va fi efectuată o analiză a capacităților existente a acesteia, în baza rezultatelor căreia canalizarea subterană urmează să fie eliberată de cablurile învechite sau ineficiente.

VI. ETAPELE ȘI TERMENELE DE IMPLEMENTARE A PROGRAMULUI

13. Prevederile prezentului Program vor fi implementate pe parcursul anilor 2016-2020, cu eșalonarea acțiunilor planificate în următoarele două etape:

1) la prima etapă (trim. IV 2016 – trim. II 2017) se propun a fi realizate următoarele acțiuni:

a) promovarea Programului național de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova pentru anii 2016 – 2020;

b) aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă;

c) crearea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și punctelor de prezență a rețelei de fibră optică în toate localitățile cu primării, în care nu există aceste rețele;

d) asigurarea cu acoperire a rețelelor de comunicații electronice mobile în bandă largă a tuturor localităților din țară;

e) diseminarea celor mai bune practici internaționale privind modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu în vederea furnizării accesului în banda largă;

f) transpunerea în cadrul de reglementare național a prevederilor Recomandării Comisiei 2010/572/UE din 20.09.2010 privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (Next Generation Access Networks – NGA);

g) inventarierea rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată existente, cu marcarea traseelor acestora;

h) elaborarea și publicarea a contractul tip de acces pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, înlocuirii, transferării sau re tehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora;

i) modificarea cadrului legal și normativ din domeniul urbanismului, infrastructurii drumurilor, căilor ferate, rețelelor de energie electrică, rețele de iluminat, rețelelor de transport electric, rețelelor de apeduct și canalizare, gazoducte în vederea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor de comunicații electronice;

j) elaborarea și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor maxime pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietățile publice și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice”;

k) elaborarea „Normelor tehnice specifice pentru autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele”;

l) analiza capacităților existente a canalizării subterane cu eliberarea ulterioară de cablurile învechite sau ineficiente.

Realizarea acțiunilor menționate la lit.c), d) va continua și în cea de-a doua etapă;

2) la etapa a doua (trim. III 2017 – trim. IV 2020) se propun a fi realizate următoarele acțiuni:

a) elaborarea unui studiu de fezabilitate privind oportunitatea identificării/ creării unui operator de gestionare a infrastructurii asociate (canalizare, piloni); Identificarea/ crearea (în caz de confirmare a fezabilității) a unei întreprinderi de gestionare a canalizării subterane/ infrastructurii asociate;

b) crearea sistemului informațional „Harta digitală a infrastructurii” (inventarul detaliat al rețelelor publice de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată);

c) crearea, actualizarea și punerea la dispoziție publicului pe pagina web-oficială a ANRCETI a bazei de date, care va include condițiile de acces pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv de

utilizare partajată a infrastructurii fizice, precum și entitatea responsabilă de acordarea dreptului de acces și/sau de utilizare partajată;

d) modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu de către furnizorii interesați în vederea furnizării accesului în banda largă;

m) efectuarea unui studiu de fezabilitate în vederea elaborării proiectelor tip de parteneriat public-privat;

n) promovarea parteneriatelor public-private în vederea creării rețelelor publice de comunicații electronice în bandă largă.

VII. ESTIMAREA GENERALĂ A COSTURILOR

14. La elaborarea Planului de acțiuni privind realizarea Programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2016-2020 (anexa nr.2) s-a ținut cont, în primul rând, de factorii și tendințele de dezvoltare a sectorului de comunicații electronice în lume, de direcțiile prioritare de dezvoltare a accesului în bandă largă în țară și de rezultatele analizei situației actuale în sectorul vizat. În acest context, Planul prevede un șir de instrumente și mecanisme care vor permite implementarea și realizarea prezentului Program. Finanțarea măsurilor preconizate se va efectua din fonduri de inovații, granturi, investiții, fondul Serviciului Universal, bugetul de stat, în limitele bugetelor instituțiilor implicate în realizarea prezentului Program, bugetele autorităților publice locale, precum și din sursele proprii ale întreprinderilor din domeniu, obținute sub formă de profit sau din activitatea operațională, servicii de arendă, emiterea acțiunilor etc.

VIII. REZULTATELE SCONTATE ȘI INDICATORII DE PROGRES ȘI PERFORMANȚĂ

15. Realizarea acțiunilor stipulate în prezentul Program va conduce la:
participarea activă a cetățenilor în procesele economice, sociale și democratice;
creșterea productivității muncii și eficientizarea proceselor interne de activitate în cadrul întreprinderilor;

consolidarea sectorului TIC;

crearea locurilor noi de muncă;

noi posibilități de acces la serviciile electronice avansate;

facilitarea colaborării între sectorul public și cel privat;

valorificarea potențialului științifico-educational;

reducerea decalajului social, economic și cultural între zona rurală și cea urbană;

crearea noilor oportunități pentru dezvoltarea zonelor rurale;

sporirea competitivității produselor și serviciilor autohtone.

16. Rezultatele implementării prezentului Program se caracterizează prin indicatorii de performanță incluși în tabelul 1.

Nr. crt.	Indicatorii de performanță	Nivelul indicatorului pe ani		
		2016	2018	2020
1.	Localitățile cu primării asigurate cu acces la Internet de cel puțin 30 Mbps (cel puțin un punct de prezență a rețelei de fibră optică)	96%	98%	100%
2.	Viteză minimă pentru abonați în localitățile conectate	5 Mbps	15 Mbps	30 Mbps
3.	Rata pe gospodării cu acces fix la Internet în bandă largă	48%	54%	60%
4.	Rata de prezență în localități a cel puțin 2 furnizori de rețele cu acces mobil în bandă largă	90%	92%	94%
5.	Edificii civile noi, echipate cu infrastructură de acces pentru rețele de comunicații electronice	80%	100%	100%
6.	Rata rețelelor magistrale noi din localitățile urbane amplasate în mod subteran	30%	50%	80%

Indicatori specifici ce caracterizează nivelul de realizare a obiectivelor:
 rata de penetrare Internet în bandă largă la puncte fixe și mobile (global);
 rata de penetrare Internet în bandă largă la puncte fixe pe localitățile rurale, urbane și mun. Chișinău;
 rata de penetrare Internet în bandă largă la puncte fixe;
 numărul total de utilizatori Internet pe localitățile rurale, urbane și mun. Chișinău (estimativ în bază de sondaj);
 taxa de conectare la Internet în bandă largă și prețul abonamentului în localitățile rurale, urbane și mun. Chișinău;
 numărul furnizorilor de servicii acces la Internet în bandă largă în localitățile rurale, urbane și mun. Chișinău;
 rata de penetrare a conexiunilor în bandă largă la nivelul gospodăriilor;
 structura pieței accesului la Internet în bandă largă la puncte fixe în funcție de tehnologia utilizată în localitățile rurale, urbane și mun. Chișinău;
 disponibilitatea accesului la Internet în bandă largă (% din numărul total de localități).

VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA

17. Monitoringul asupra procesului de implementare a acțiunilor prevăzute de prezentul Program, precum și asupra rezultatelor reale va fi exercitat la nivel național de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor și va permite intervenția operativă în procesul de realizare a obiectivelor și sarcinilor trasate. Evaluarea realizării prezentului Program va fi efectuată prin compararea periodică a indicatorilor de progres și performanță și indicatorii specifici. Calcularea și compararea periodică a indicatorilor de creștere în timp se va efectua pentru fiecare perioadă de gestionare în comparație cu perioada similară precedentă (anual), luând drept perioadă de referință anul 2016. Abordarea cumulativă va obiectiviza evaluarea rezultatelor obținute grație realizării prezentului Program pe toată perioada acțiunii acestuia.

LISTA ABREVIERILOR

utilizate în textul Programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă
pe anii 2016-2020

ANRCETI	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
CDMA	Sistem de telefonie mobilă digitală (Code Division Multiples Access)
CNFR	Î.S. „Centrul Național pentru Frecvențe Radio”
CSI	Comunitatea Statelor Independente
GIS	<i>Sistem Informatic Geografic</i> (Geographic Information System)
GSM	Global System for Mobile Communications (Sistem Global pentru Comunicații Mobile) - standardul de telefonie mobilă (celulară) de generația a 2-a (2G)
MTIC	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
Mbps	Megabiți pe secundă (unitate de măsurare a vitezei de transfer de date)
PPP	Parteneriat Public-Privat
SIA	Sistem Informațional Automatizat
SWOT	Puncte tari, Puncte slabe, Oportunități, Amenințări (Strenghts, Weaknesses, Opportunities and Threats)
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor
TNABF	Tabelul național de atribuire a benzilor de frecvențe
UIT	Uniunea Internațională a Telecomunicațiilor
xDSL	x Digital Subscriber Line - o familie de tehnologii de transmitere digitală a datelor cu mare viteză, pe linii de abonat ale rețelei publice de telefonie fixă (litera „x” semnifică anumita tehnologie din această familie)
FTTx	Fiber To The x - tehnologie în care se folosește cabluri de fibră optică de la nodul de distribuție până la locația x (clădire, casă particular, apartament).
DOCSIS	Data Over Cable Service Interface Specification - standard internațional care permite transmiterea datelor la viteze înalte prin rețelele existente de televiziune prin cablu
Wi-Fi	Wireless Fidelity – marcă comercială care semnifică rețelele de radioacces pe baza standardului IEEE 802.11
UMTS/HSPA	Universal Mobile Telecommunications System/ High-Speed Packet Access – standard de comunicații electronice mobile de generația a 3-a
LTE	Long-Term Evolution - standard de comunicații electronice mobile de generația a 4-a

PLANUL DE ACȚIUNI
privind realizarea Programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2016-2020

Nr. crt.	Denumirea acțiunii	Responsabilii	Termenul de realizare	Indicatorii de monitorizare	Costul implementării (lei)
1	2	3	4	5	6
Obiectivul 1: Dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și asigurarea disponibilității accesului la aceste rețele în toate localitățile, inclusiv, instalarea punctelor de prezență a fibrei optice în toate localitățile cu primării					
1.1.	Promovarea Programului național de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova pentru anii 2016–2020.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Trimestrul IV, 2016	Proiect de de Hotărîre de Guvern aprobat	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
1.2.	Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă.	Consiliul Concurenței	Trimestrul IV, 2016	Regulament aprobat	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
1.3.	Efectuarea unui studiu de fezabilitate în vederea elaborării proiectului tip de parteneriat public-privat	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Trimestrul IV, 2017	Studiu elaborat; proiect tip de parteneriat public-privat elaborat	Asistența din partea organizațiilor internaționale
1.4.	Promovarea parteneriatelor public-private în vederea creării rețelelor publice de comunicații electronice în bandă largă	Autoritățile publice locale Furnizorii rețelelor de comunicații electronice în bandă largă Ministerul Economiei	2018-2020	Contracte de parteneriat public-privat încheiate	Cheltuieli în limitele bugetului instituției

1	2	3	4	5	6
1.5.	Crearea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă și punctelor de prezență a rețelei de fibră optică în toate localitățile cu primării, în care nu există aceste rețele;	Autoritățile publice locale; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Furnizorii serviciului universal desemnați; furnizorii, care au obținut ajutor de stat; furnizorii, care au încheiat contracte de parteneriat public-privat cu autoritățile publice locale.	2016-2020	Rețelele create; Cota (în %) a localităților cu primării în care există punct de prezență a rețelei de fibră optică	Cheltuieli în funcție de proiectul tehnic, mijloacele Fondului Serviciului Universal; ajutorul de stat; Resursele autorităților publice locale, mijloacele financiare ale furnizorilor interesați.
1.6.	Asigurarea cu acoperire a rețelelor de comunicații electronice mobile în bandă largă a tuturor localităților din țară	Furnizorii rețelelor de comunicații electronice mobile în bandă largă; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației.	2016-2020	Rețelele extinse; Cota (în %) a localităților cu acoperire a rețelelor de comunicații electronice mobile în bandă largă	Cheltuieli în funcție de proiectul tehnic, mijloacele financiare ale furnizorilor implicați.
Obiectivul 2: Modernizarea rețelelor de comunicații electronice în bandă largă astfel încât conexiunea utilizatorului final să asigure viteza de transmisiune a datelor de cel puțin 30 Mbps					
2.1.	Diseminarea celor mai bune practici internaționale privind modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu în vederea furnizării accesului în banda largă.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Trimestrul II, 2017	Seminare organizate	Cheltuieli în limitele bugetului instituției

1	2	3	4	5	6
2.2.	Modernizarea rețelelor existente de televiziune prin cablu de către furnizorii interesați în vederea furnizării accesului în banda largă.	Organizația pentru dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii Furnizorii rețelelor existente de televiziune prin cablu, interesați în furnizării accesului în banda largă; Instituțiile donatoare de asistență tehnică/financiară;	trimestrul III 2017 - trimestrul III 2019	Rețelele de televiziune prin cablu modernizate și capabile să furnizeze accesului în banda largă	Cheltuieli în funcție de proiectul tehnic, mijloacele financiare ale furnizorilor de rețelele interesați în furnizării accesului în banda largă; asistență tehnică/financiară a Instituțiilor donatoare
2.3.	Transpunerea în cadrul de reglementare național a prevederilor Recomandării Comisiei 2010/572/UE din 20.09.2010 privind accesul reglementat la rețelele de acces de nouă generație (Next Generation Access Networks – NGA).	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Trimestrul II, 2017	Reglementări noi aprobate în corespundere cu Recomandării Comisiei 2010/572/UE din 20.09.2010	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
Obiectivul 3: Asigurarea dreptului de acces pe proprietăți și utilizării partajate a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, precum și a infrastructurii fizice					
3.1.	Inventarierea rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată rețelelor de cablu existente, cu marcarea traseelor acestora.	Furnizorii rețelelor publice de comunicații electronice respective; Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	anual, până la data de 1 iulie a fiecărui an	date privind rețelele publice de comunicații electronice prezentate ANRCETI; trasee marcate ale rețelelor publice de comunicații electronice	Resurse proprii ale furnizorilor rețelelor publice de comunicații electronice
3.2.	Crearea sistemului informațional „Harta digitală a infrastructurii” (inventarul detaliat al rețelelor publice de comunicații electronice și al elementelor de infrastructură asociată).	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii	Trimestrul IV, 2017	sistemului informațional creat și funcțional	Cheltuieli în limitele bugetului instituției

1	2	3	4	5	6
		Moldova			
3.3.	Crearea, actualizarea și punerea la dispoziție publicului pe pagina web-oficială a ANRCETI a bazei de date, care va include condițiile de acces pe proprietatea publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv de utilizare partajată a infrastructurii fizice, precum și entitatea responsabilă de acordarea dreptului de acces și/sau de utilizare partajată.	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației; entități care exercită dreptul de administrare asupra imobilelor proprietate publică a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, inclusiv întreprinderile de stat sau municipale, care au în administrare (gestiune) obiecte de infrastructură tehnico-ediliciară,	Trimestrul IV, 2017	baza de date creată și disponibilă pe pagina web a ANRCETI	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
3.4.	Elaborarea și publicarea contractul tip de acces pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii (instalării), întreținerii, înlocuirii, transferării sau re tehnologizării rețelelor publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora.	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Trimestrul IV, 2016	contract tip elaborat și publicat pe pagina web a ANRCETI	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
3.5.	Modificarea cadrului legal și normativ din domeniul urbanismului, infrastructurii drumurilor, căilor ferate, rețelelor de energie electrică, rețele de iluminat, rețelelor de transport electric, rețelelor de apeduct și canalizare, gazoducte în vederea aducerii acestuia în concordanță cu prevederile Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor de comunicații electronice;	Autoritățile Publice Centrale	Trimestrul IV, 2016	proiect de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative, elaborat și prezentat Parlamentului spre adoptare; proiect de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului, elaborat și prezentat Guvernului spre aprobare	Cheltuieli în limitele bugetului instituției

1	2	3	4	5	6
3.6.	Elaborare și aprobarea proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare a tarifelor maxime pentru exercitarea dreptului de acces pe proprietățile publice și/sau de utilizare partajată a infrastructurii fizice”.	Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	Trimestrul IV, 2016	proiectul hotărârii de Guvern elaborat și prezentată Guvernului spre aprobare	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
3.7.	Elaborarea „Normele tehnice specifice pentru autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele”.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor; Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor; Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Trimestrul IV, 2016	„Normele tehnice specifice pentru autorizarea lucrărilor de construire (instalare) a rețelelor publice de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele” elaborată și prezentată Guvernului spre aprobare	Cheltuieli în limitele bugetului instituției
3.8.	Elaborarea unui studiu de fezabilitate privind oportunitatea identificării/ creării unui operator de gestionare a infrastructurii asociate (canalizare, piloni). Identificarea/ crearea (în caz de confirmare a fezabilității) a unei întreprinderii de gestionare a canalizării subterane/ infrastructurii asociate.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Semestrul II 2017	studiu de fezabilitate elaborat; concluzii privind oportunitatea identificării/ creării unui operator de gestionare a infrastructurii asociate	Asistența UE
3.9.	Analiza capacităților existente a canalizării subterane cu eliberarea ulterioară de cablurile învechite sau ineficiente.	Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor	Trimestrul II, 2017	analiza perfectată; canalizarea subterană eliberată de cablurile învechite sau ineficiente	Cheltuieli în limitele bugetului instituției